

VI-SKOGEN

Strategi 2017–2021

Vi-skogen

År 2021 kommer bondefamiljer som lever i fattigdom i Afrika söder om Sahara att ha förbättrade hållbara levnadsvillkor genom ökad motståndskraft mot klimatförändringar, tryggare livsmedelsförsörjning, högre inkomster och ökad jämställdhet mellan kvinnor och män.

INNEHÅLL

Färdplan 2030	3
Fem utvalda globala mål	4
Strategiska mål 2017–2021	5
Nuläge	6
Nya möjligheter att samla in medel	6
Världen blir bättre	7
Detta är Vi-skogen	8
Kärnvärden	8
Mervärde	8
Geografiskt fokus	9
Målgrupper	9
Vi-skogens syn på utveckling	10
Förändringsteori	10
Inställning till partnerskap	12
Rättighetsperspektiv på utveckling	12
Vi-skogens arbetsområden	13
Hållbart jordbruk baserat på agroforestry	14
Ekonomisk trygghet	15
Jämställdhet mellan könen och egenmakt	16
System och ledning	17
Kommunikation, insamling och resursmobilisering	18
Lobbyverksamhet och påverkansarbete	19
Organisationsstruktur och personal	19

DEFINITION AV AGROFORESTRY

Ett jordbrukssystem där fleråriga växter såsom träd och buskar integreras med odling eller djurhållning. Agroforestry har både miljömässiga, sociala och ekonomiska fördelar. Agroforestry kan förse bondefamiljer med fem viktiga saker: mat, bränsle, foder, finansiering och ökad bördighet, samtidigt som det förbättrar den biologiska mångfalden.

Framsida: Familjen Masese i Rorya, Tanzania, är en av de hundratusentals bondefamiljer i Afrika söder om Sahara som är beroende av jordbruk för mat och inkomst. Idag står de inför klimatförändringarnas effekter, men agroforestry bidrar till att öka deras motståndskraft. **Foto:** Linda Andersson

Färdplan 2030

Vi-skogens vision – en hållbar miljö som möjliggör för kvinnor och män som lever i fattigdom att förbättra sina liv – kan inte uppnås på egen hand.

Vi-skogen arbetar tillsammans med bönder och deras organisationer, regeringar, företag samt med många andra för att uppnå sin vision. För att bli ännu mer effektiva har Vi-skogen även anpassat sina strategiska mål till FN:s globala mål för hållbar utveckling.

Vi-skogen har valt att fokusera på fem av de sjutton globala målen. Dessa mål, tillsammans med andra, kommer att styra Vi-skogens arbete fram till och med 2030. Vi-skogens bidrag till förverkligandet av de globala målen kommer att definieras i strategierna för denna period, med start 2017–2021. Denna strategi kommer att utvärderas och följas upp med en ny strategi för 2022–2026. En slutlig strategi som stämmer överens med de globala målen kommer att utvecklas för 2027–2030.

Vi-skogen arbetar för att uppnå de globala målen genom dels organisationens arbetsområden, dels genom Vi-skogens övergripande mål för 2017–2021, och dels genom de strategiska underliggande målen. De strategiska målen kommer i detalj att beskrivas i årliga verksamhetsplaner för Vi-skogen.

VI-SKOGENS VISION

En hållbar miljö som möjliggör för kvinnor och män som lever i fattigdom att förbättra sina liv.

UPPDRAG

Bekämpa fattigdom och klimatförändringar – tillsammans.

Genom agroforestry och starkare bondeorganisationer ska bondefamiljer få förutsättningar att själva minska fattigdom, hunger och avskogning, och bidra till ökad biologisk mångfald.

MÅLGRUPP

Bondefamiljer som lever i fattigdom, med ett särskilt fokus på **kvinnor, unga vuxna och barn**, som är medlemmar eller blivande medlemmar i demokratiska **bondeorganisationer**, i områden som är känsliga för klimatförändringar i **Afrika söder om Sahara**.

Dovyalis caffra eller Kei Apple är ett agroforestry-träd som producerar näringsrika frukter, men även värdefull näring för bin. Dessa plantor finns på Agroforestry Training Centre i Kenya.

Fem utvalda globala mål

GLOBALA MÅL ¹	DELMÅL	INDIKATOR
 <p>1 INGEN FATTIGDOM</p> <p>Avskaffa fattigdom i alla dess former, överallt.</p>	<p>1.4</p> <p>Senast 2030 säkerställa att alla kvinnor och män, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.</p>	<p>1.4.1</p> <p>Andel av befolkningen som lever i hushåll med tillgång till grundläggande tjänster.*</p>
 <p>2 INGEN HUNGER</p> <p>Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.</p>	<p>2.3</p> <p>Till 2030 fördubbla jordbrukets produktivitet och inkomster för småskaliga livsmedelsproducenter, i synnerhet kvinnor, ursprungsfolk, familj jordbrukare, boskapsskötande nomader samt fiskare, inklusive genom säker och lika tillgång till mark, andra produktionsresurser och insatsvaror, kunskap, finansiella tjänster och marknader samt möjligheter till förädling och sysselsättning utanför jordbruket.</p>	<p>2.3.1</p> <p>Produktionsvolym per arbetskraftsenhet för olika klasser gällande företagsstorlek inom jordbruk/djurhållning/skogsbruk.</p>
	<p>2.4</p> <p>Senast 2030 uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen, som bidrar till att upprätthålla ekosystemen, som stärker förmågan till anpassning till klimatförändringar, extrema väderförhållanden, torka, översvämning och andra katastrofer och som successivt förbättrar mark- och jordkvaliteten.</p>	<p>2.4.1</p> <p>Andel jordbruksareal som brukas med hållbara jordbruksmetoder.*</p>
 <p>5 JÄMSTÄLLDHET</p> <p>Uppnå jämställdhet, och stärka alla kvinnors och flickors egenmakt.</p>	<p>5.5</p> <p>Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.</p>	<p>5.5.2</p> <p>Andel kvinnor i ledande positioner.</p>
 <p>13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGEN</p> <p>Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.</p>	<p>13.3</p> <p>Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.</p>	<p>13.3.1</p> <p>Antal länder som har integrerat begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning i läroplaner för grundskola, gymnasium och högskola.*</p>
 <p>15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD</p> <p>Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.</p>	<p>15.2</p> <p>Till 2020 främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka nybeskogningen och återbeskogningen i hela världen.</p>	<p>15.2.2</p> <p>Permanent nettoförlust av skog.</p>

¹ Globala mål, delmål och indikatorer enligt FN:s definition. Indikatorer märkta med * är fortfarande under utveckling i augusti 2016. <http://unstats.un.org/sdgs/metadata/>

Strategiska mål 2017–2021

Uttalande inför framtiden

År 2021 kommer Vi-skogen att vara förstahandsvalet vad gäller agroforestry och hållbart jordbruk, samt vara en stark länk mellan forskning och resultat i fält. Vi-skogen kommer att fungera som en enande aktör i policyutveckling gällande skogsbruk, agroforestry och hållbart jordbruk i de länder i Afrika söder om Sahara där organisationen arbetar. Vi-skogen kommer att vara en stark kraft i Sverige när det gäller att sätta agendan för utvecklingsarbete inom jordbrukssektorn samt frågor gällande klimatförändringarna.

MÅL FÖR 2017–2021:	MÅTS GENOM:
<p>Förbättrade hållbara levnadsvillkor för bondefamiljer som lever i fattigdom i Afrika söder om Sahara, med ökad motståndskraft mot klimatförändringar, tryggare livsmedelsförsörjning, högre inkomster och ökad jämställdhet mellan kvinnor och män.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Andel av befolkningen som lever i hushåll med tillgång till grundläggande tjänster² ■ Andel kvinnor och män som lever under den nationella fattigdomsgränsen² (andelar redovisas separat för kvinnor och män) ■ Permanent nettoavskogning i länder där organisationen är verksam²
<h3>STRATEGISKA MÅL</h3>	
<p>1 Att förstärka Vi-skogens organisatoriska kapacitet för att bli den självklara experten att vända sig till, och förstahandsvalet att finansiera, vad gäller agroforestry och samarbete kring klimatförändringsfrågor i Afrika söder om Sahara.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ökad extern finansiering motsvarande 30 procent från individer, företag och från klimatkompensering, samt ökade anslag från offentliga myndigheter och organisationer ■ Ökad varumärkeskännedom i Sverige (till att 45 % känner till Vi-skogen) ■ Ökad mediebevakning genom att journalister vill intervjua Vi-skogen (till 10%) ■ Kvalitets- och kunskapshanteringssystem har införts i hela organisationen ■ Expertis, kunskapskrav och utveckling är en integrerad del av långsiktig och årlig planering
<p>2 Att bondeorganisationerna genomsyras av demokratiska och hållbara arbetsätt, samt att de på ett effektivt sätt tillhandahåller tjänster till sina medlemmar och till de unga som blir framtidens bönder.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ökning i verksamhetsutvärderingsresultat av bondeorganisationer³ ■ Minskning av partnerorganisationers beroende av finansiering från Vi-skogen³ ■ Nätverksplattformar skapade som innefattar partners och andra intressenter
<p>3 Ökad produktivitet i jordbruket och förbättrade inkomster för bondefamiljer genom hållbar jordbruksproduktion (med miljömässiga, sociala och ekonomiska fördelar), med ökad tillgång till insatsmedel, marknader och förädlingsmöjligheter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ökning i produktionsvolym per arbetskraftenhet³ ■ Ökning i genomsnittlig inkomst för familjer med småskaliga jordbruk³ ■ Ökning av jordbruksareal som brukas med hållbara metoder³ ■ 30 miljoner agroforestry-träd planterade ■ Ökat antal bondeorganisationer som är involverade i förädling eller kollektiv marknadsföring
<p>4 Ökat deltagande av kvinnor och unga vuxna inom ledarskap och beslutsfattande, såväl i hemmet som i partnerorganisationerna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ökning av kvinnor och kvinnliga/manliga unga vuxna i ledande positioner³ ■ Ökning av hushåll som anger att de har ett gemensamt beslutsfattande³ ■ Ökning av kvinnor och kvinnliga/manliga unga vuxna anslutna till bondeorganisationer³ ■ Ökat antal flickor och pojkar som deltar i program

² Indikatorer enligt FN:s definition. Indikatorerna är fortfarande under utveckling i juni 2016.

³ Mäts i procent (%)

Nuläge

Nya möjligheter att samla in medel – men ökad global konkurrens

De globala målen för hållbar utveckling lägger ett särskilt fokus på klimatförändringar, fattigdom och hunger – tre utmaningar som hänger samman och som får ökad uppmärksamhet i media samt bland givare. Alla har ett ansvar att bidra till förverkligandet av dessa globala mål. Detta, i kombination med ett ökat intresse att bidra samt nya digitala insamlingslösningar, erbjuder nya möjligheter när det gäller att mobilisera resurser från individer, företag, stiftelser samt från bilaterala och multilaterala givare. Samtidigt blir den globala konkurrensen om tillgängliga medel allt tuffare, och givare är idag mer benägna att dela upp sina bidrag mellan flera olika frågor och organisationer. Att göra sig hörd i bruset är alltid en utmaning för biståndsorganisationer, inte minst för organisationer med låg kännedom.

Benta Muga, Kenya – bonde, mor och ordförande för jordbrukargruppen där hon utbildas i agroforestry.

⁴ Growth and Poverty in Sub-Saharan Africa, Channing Arndt, Andy McKay, Finn Tarp, United Nations University World Institute for Development Economics Research, 2016.

Världen blir bättre – men miljontals människor får fortfarande inte sina rättigheter tillgodosedda

HOLISTISKT ARBETSSÄTT

Vi-skogen tillämpar ett holistiskt arbetssätt för att tillsammans bekämpa fattigdom och klimatförändringar. Agroforestry är kärnan i detta.

Fattigdomen minskar.

Levnadsvillkoren i Afrika söder om Sahara har förbättrats då ekonomin i de flesta länderna har stärkts. Dödligheten för barn under fem år har mer än halverats, och undernäring bland barn har minskat betydligt under de senaste tjugo åren. Samtidigt lever 702 miljoner personer i världen fortfarande i fattigdom, och en stor andel av dessa bor i Afrika söder om Sahara.

Jordbruk är den enskilt viktigaste ekonomiska aktiviteten i kampen mot hunger och fattigdom. De flesta kvinnor och män som lever i fattigdom bor på landsbygden och förlitar sig i hög grad på jordbruk för mat och inkomst. Den ökande befolkningen i Afrika söder om Sahara skapar ett enormt tryck på jordbruksproduktionen för att möta efterfrågan på mat. Över 223 miljoner personer i regionen är undernärda, och klimatförändringarna kan leda till att detta antal ökar avsevärt. Även om utbredningen av hiv minskar i regionen är konsekvenserna fortfarande allvarliga. Det överväldigande flertalet av alla jordbruk i regionen är småskaliga och sysselsätter 175 miljoner personer, de flesta av dem kvinnor. Familjer med småskaliga jordbruk odlar på en liten yta, där marken ofta utarmats. Deras skördar är betydligt mindre än det globala genomsnittet, och de har begränsad tillgång till insatsmedel, krediter och kommersiella marknader för sina produkter.

Klimatförändringar och ett ohållbart brukande av naturresurser förvärrar problemet.

Klimatförändringarna har redan drabbat Afrika söder om Sahara hårt. En temperaturökning med 2° C kommer att leda till att jordbruksmark blir svårare att odla, öka förekomsten av extrema väderförhållanden, öka risken för skadedjur samt förvärra problemet med vattenbrist. Bönder med småskaliga jordbruk upplever redan en direkt negativ effekt på sin livsmedelsproduktion, och måste anpassa sig till klimatförändringarna och samtidigt öka sina skördar. Många personer som lever i fattigdom saknar dock de ekonomiska medel och den tekniska kunskap som krävs för att hantera klimatförändringarnas effekter. Om ingenting görs för att minska utsläppen av växthusgaser samt för att bygga upp motståndskraften hos kvinnor och män som lever i fattigdom, så förväntas klimatförändringarna driva ytterligare tio miljoner personer in i fattigdom i mitten av detta århundrade.

Agroforestry är en del av lösningen. Metoden bidrar till ett hållbart jordbruk och är ett uthålligt sätt att producera mat, förbättra inkomster, främja miljömässig hållbarhet, minska effekterna av klimatförändringarna samt främja en stabil biologisk mångfald.

Fattigdomen i världen minskar, men ojämnt.

Många kvinnor på landsbygden i Afrika söder om Sahara hålls tillbaka genom låga utbildningsnivåer, ojämsställd äganderätt, begränsad kontroll över resurser samt arbetsintensivt och tidskrävande hushållsarbete. Fattigdom går även i arv från generation till generation, vilket leder till att barn och unga vuxna ställs inför en osäker framtid. Ojämlighet drabbar kvinnor, unga vuxna och barn och hindrar dem från att uppnå sin fulla potential. Idag förändras det småskaliga jordbruket genom de utmaningar och möjligheter som uppstår i samband med klimatförändringar, kommersialisering, globalisering, ny teknik och migrationsmönster. Det är viktigt att erkänna den roll kvinnor och unga vuxna spelar samt ge dem möjlighet att anpassa sig till de nya utmaningarna och tillvarata de möjligheter som finns.

Bondeorganisationer spelar en viktig roll.

De utgör en plattform där kvinnliga och manliga bönder kan enas och prioritera områden för att förbättra sina liv. De har rollen att engagera statliga institutioner å sina medlemmars vägnar och kan även fungera som en bro mellan utvecklingsorgan, forskare, myndigheter och medlemmar. Eftersom det offentliga stödet till jordbruket är svagt i många länder söder om Sahara är bondeorganisationerna en kanal genom vilken medlemmar kan få tillgång till sådana tjänster. Men trots sin viktiga roll har de flesta bondeorganisationer inte system och strukturer som räcker till. Det krävs åtgärder för att stärka dem och öka deras självständighet och hållbarhet, så att de fokuserar helt och hållet på det som är medlemmarnas prioriteringar.

Detta är Vi-skogen

Kärnvärden

Vi-skogen tror på allas lika rättigheter samt allas rätt till en rimlig levnadsstandard och en hälsosam miljö. Vi-skogen anser att människor är starkare tillsammans och att en hållbar utveckling kräver respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och miljö.

Mervärde

Bekämpar fattigdom och

klimatförändringar: Vi-skogen är unik i sitt fokus på både människa och miljö; på både social och miljömässig hållbarhet. Organisationen arbetar

holistiskt med småskaliga jordbruk, vilket ger tydliga positiva effekter både för böndernas försörjning och för miljön. Agroforestry, med träd i jordbruket, är kärnan. Det ger mat, bränsle, foder, ökad bördighet, finansiering samt ekosystem i balans med förbättrad biologisk mångfald.

Arbetar långsiktigt med lokala

partnerskap: Vi-skogen har i över 30 år verkat i östra Afrika för att stödja bondefamiljer och stärka deras organisationer. De nära partnerskapen med lokala, regionala och nationella bondeorganisationer handlar om mer än enbart finansiering. Det

är ett ömsesidigt partnerskap som kännetecknas av dialog, respekt, lokalt ägarskap och långsiktigt engagemang, vilket skapar en gynnsam miljö för partnerorganisationerna när det gäller att leverera tjänster och tala å sina medlemmars vägnar.

Tillhandahåller expertis:

Vi-skogen tillhandahåller expertis inom agroforestry, anpassning till och begränsning av klimatförändringar inom jordbrukssektorn samt främjar väl beprövade metoder baserade på vetenskaplig forskning.

Framtidens bönder i Uganda. Genom Vi-skogens projekt har eleverna i grundskolan St. Kizito Kkungu lärt sig om hållbart och lönsamt jordbruk samt hur man planterar träd.

Geografiskt fokus

Vi-skogen verkar i de fyra länderna som omger Viktoriasjön: Kenya, Rwanda, Tanzania och Uganda. Organisationen har även ett gemensamt program med We Effect i Malawi. Området runt sjön är Vi-skogens hem och själ. Under strategiperioden kommer Vi-skogen att undersöka möjligheterna att utöka sitt geografiska område, både inom de länder i östra Afrika där verksamheten nu bedrivs och till nya länder i Afrika söder om Sahara. Var Vi-skogen väljer att arbeta baseras på kriterier såsom områdets sårbarhet för klimatförändringar, tillgängliga resurser samt det värde Vi-skogen kan tillföra.

Målgrupper

Vi-skogens målgrupper är bondefamiljer som lever i fattigdom, med ett särskilt fokus på kvinnor, unga vuxna och barn, som är medlemmar eller blivande medlemmar i demokratiska bondeorganisationer, i områden som är känsliga för klimatförändringar i Afrika söder om Sahara.

MED...	MENAR VI-SKOGEN...
Bondefamiljer som lever i fattigdom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bönder med småskaliga jordbruk och med tillgång till små odlingslotter ▪ Familjer som odlar eller har potential att odla livsmedelsgrödor och avsalugrödor, samt håller eller har potential att hålla boskap ▪ Familjer som lever under den nationella fattigdomsgränsen ▪ Att lägga fokus på att småskaliga bönder kan utvecklas och arbeta med effektiva jordbrukssystem samt införa en högre grad av mekanisering
Särskilt fokus på kvinnor, unga vuxna och barn	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Barn: Fokus ligger på flickor och pojkar i åldern 9–14 som går i grundskolan ▪ Unga vuxna: Fokus ligger på unga kvinnor och män i åldern 15–35⁵ som går i skola, yrkesskola eller som har lämnat skolan
Bondeorganisationer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Demokratiska, icke-exkluderande och medlemsbaserade organisationer som tillhandahåller tjänster till framför allt småskaliga bönder ▪ Organisationer som delar Vi-skogens prioritering gällande agroforestry, hållbart jordbruk samt egenmakt för kvinnor och unga vuxna <p>Vi-skogen samarbetar även med andra utvecklingsorganisationer som arbetar med bondefamiljer. Dessa organisationer arbetar inom områden som tydligt bidrar till att Vi-skogens mål kan uppnås.</p>

⁵ Afrikanska Unionens definition enligt African Youth Charter från 2006

Vi-skogens syn på utveckling

Förändringsteori

Under åren har Vi-skogen främjat agroforestry och har sett positiva förändringar i familjers levnadsförhållanden. Ett hållbart jordbruk är ännu viktigare idag på grund av de utmaningar som klimatförändringarna för med sig. Dessa har lett till att bönder måste kunna anpassa sig om de vill fortsätta att producera mat och få en inkomst från sina jordbruk. Ett fokus på finansiella tjänster och värdekedjor inom jordbruket ger det välbehövliga marknadsperspektiv som många småskaliga bönder än så länge inte har anammat till fullo.

Vi-skogen syftar till att göra det möjligt för människor i fattigdom att förbättra sina liv med ökad matsäkerhet, inkomst och jämställdhet i en hållbar miljö. För att göra detta tillämpar Vi-skogen ett **rättighetsperspektiv** i sitt arbete vilket bidrar till att komma åt de verkliga orsakerna till fattigdom. Ett rättighetsperspektiv är en förutsättning för hållbara resultat. Det huvudsakliga syftet med rättighetsperspektivet är att ge flickor, pojkar, kvinnor och män egenmakt att utkräva sina mänskliga rättigheter (i egenskap av rättighetsbärare) samt att öka kapaciteten hos de som är skyldiga att respektera, främja, skydda och uppfylla dessa rättigheter (i egenskap av ansvarstagare). Vi-skogen anser att egenmakt är avgörande för att åstadkomma förändring samt för att uppnå inkluderande och hållbara system för försörjning på landsbygden. För att uppnå detta stärker Vi-skogen lokala och demokratiska **bondeorganisationer** i deras arbete att bli hållbara och effektiva samt leverera

RÄTTIGHETSBERÄRE OCH ANSVARSTAGARE

Rättighetsbärare är alla individer, eller grupper av individer, vars mänskliga rättigheter finns inskrivna i nationella, regionala och internationella lagar, fördrag och system.

Ansvartagare är exempelvis stater och institutioner som har ratificerat sådan lagstiftning samt även valda ledare, till exempel i bondeorganisationer.

Mänskliga rättigheter finns i **instrument** såsom FN:s **deklaration om de mänskliga rättigheterna** och FN:s **konvention om barnets rättigheter**.

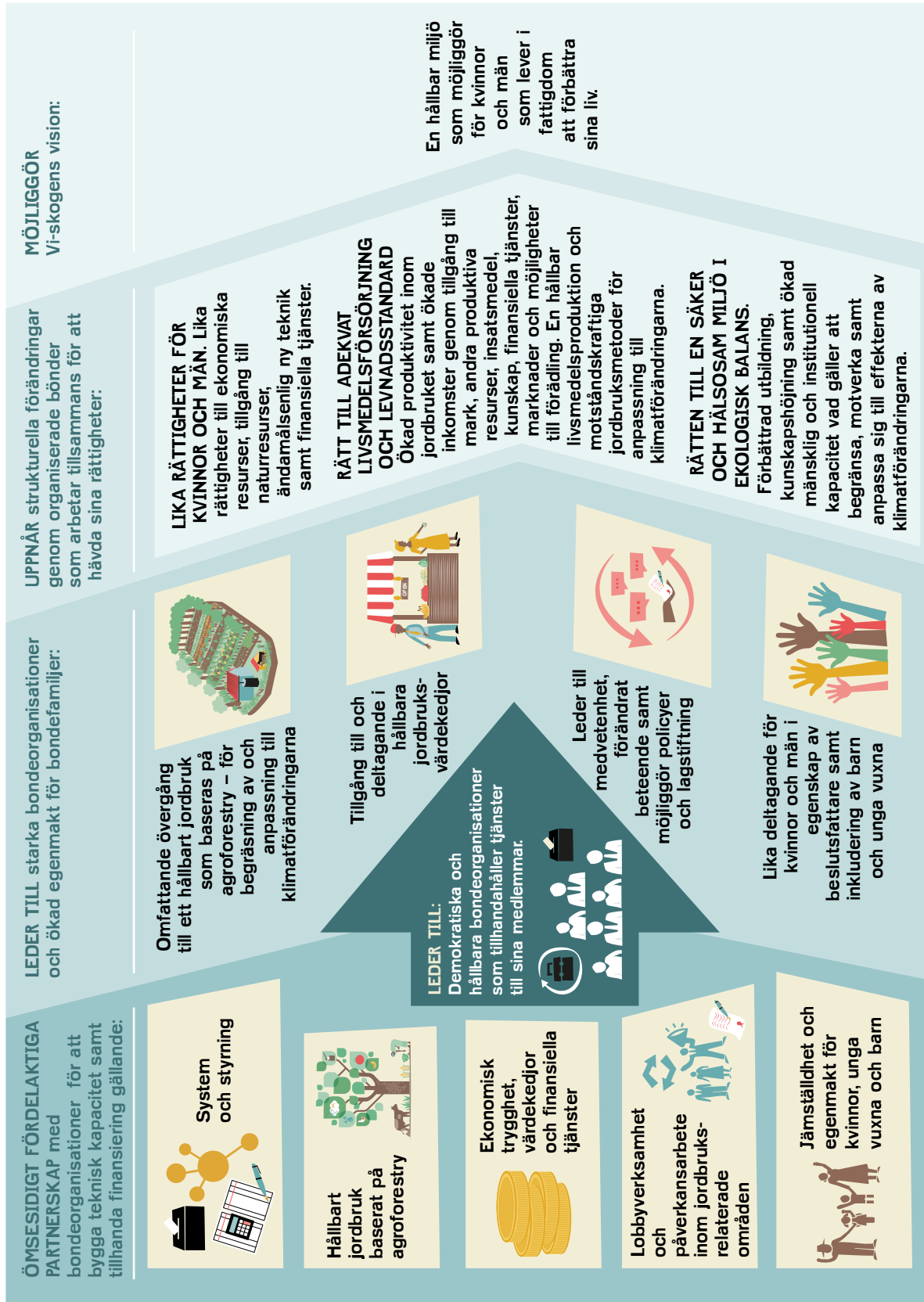
tjänster till sina medlemmar och till framtida bondegenerationer. Starka organisationer förbättrar tillgången till produktiva resurser, tjänster och marknader för fattiga personer på landsbygden.

Det är omöjligt att uppnå meningsfull utveckling när vissa delar av samhället exkluderas. **Allas bidrag är av betydelse** och allas bidrag behövs. Kvinnor och män, barn och unga vuxna är lika viktiga för att hjälpa hushåll och samhällen att bekämpa fattigdom och frodas.

Lobbyverksamhet och påverkansarbete är också viktigt för att angripa de grundläggande orsakerna till fattigdom. Att involvera beslutsfattare på olika nivåer samt skapa medvetenhet om frågor som berör småskaliga bönder är viktigt för hållbara lösningar.

Vi-skogens arbete inriktas i huvudsak på **tre mänskliga rättigheter**: lika rättigheter för kvinnor och män, rätten till tillräcklig matförsörjning och levnadsstandard, samt rätten till en

säker och hälsosam miljö i ekologisk balans. Alla dessa bidrar till visionen: En hållbar miljö som möjliggör för kvinnor och män som lever i fattigdom att förbättra sina liv. Vi-skogens prioriterade områden kommer att bidra till att uppnå fem globala mål: **Ingen fattigdom, Ingen hunger, Jämställdhet, Bekämpa Klimatförändringarna** samt **Ekosystem och Biologisk Mångfald**.

Bidrar till förverkligandet av fem globala mål för hållbar utveckling:

Inställning till partnerskap

Vi-skogen erkänner den viktiga roll som bondeorganisationer spelar. De är viktiga för en hållbar utveckling; när Vi-skogen lämnar ett område finns organisationerna kvar och fortsätter sitt stöd till bondefamiljerna.

Vi-skogens partnerskapsmodell kommer att främja samarbete mellan bondeorganisationer och andra intressenter. Arbetssättet kommer att skapa en plattform där bondeorganisationerna och andra intressenter tillsammans definierar gemensamma utmaningar, utforskar möjligheter samt skapar ett gemensamt ägande över program. Detta kan åstadkommas genom konsortier eller andra modeller, där ansvaret kommer att variera mellan program och länder beroende på faktorer såsom intressenters prioriteringar, partnerstabilitet, finansiering samt krav från givare. Möjliga deltagande intressenter i sådana plattformar utgörs av bondeorganisationer och andra civilsamhällesorganisationer samt företrädare för staten och den privata sektorn.

Under denna strategiperiod kommer Vi-skogen att genomföra program och projekt via lokala partners samt överföra ägandet och det huvudsakliga ansvaret för genomförandet till partnerorganisationerna.

ÖMSESIDIGT FÖRDELAKTIGA PARTNERSKAP

Vi-skogen definierar partnerskap som en ömsesidigt fördelaktig och långsiktig relation mellan två eller flera parter. Genom att dela resurser och kompetens bidrar parterna till att förverkliga de gemensamma målen. Partnerskap är avgörande för en hållbar utveckling.

Rättighetsperspektiv på utveckling

Rättighetsperspektivet är integrerat i Vi-skogens förändringsteori och därmed tillämpar organisationen sex rättighetsbaserade principer i hela sin verksamhet:

Deltagande: Bönder och deras organisationer skall erbjudas meningsfullt deltagande i alla faser av ett program, och därmed påverka problemformulering, planering, genomförande och uppföljning.

Kopplingar till mänskliga rättigheter: Vi-skogen skall skapa kopplingar till instrument för mänskliga rättigheter för att rättfärdiga och stödja åtgärder och program.

Ta och utkräva ansvar: Programmen skall förstärka ansvarstagares förståelse vad gäller skyldigheter och ansvar för sina handlingar. Programmen skall stärka den interna demokratin i partnerorganisationerna samt uppmuntra ledare att främja ansvarstagande.

Icke-diskriminering: Marginaliserade grupper skall identifieras och skall inte exkluderas från information eller deltagande på grund av exempelvis kön, ålder, religion, stam, hiv-status eller funktionshinder.

Egenmakt: Vi-skogen skall erkänna människor som centrala aktörer i sin egen utveckling istället för passiva mottagare av stöd. Insatser skall syfta till att ge rättighetsbärarna egenmakt att utkräva sina rättigheter och övervaka statliga planer rörande jordbruk samt underlätta för ansvarstagare att fullgöra sina skyldigheter, till exempel genom att skapa medvetenhet.

Öppenhet och insyn: Vi-skogen skall arbeta för att relevant information finns tillgänglig för ansvarstagare och rättighetsbärare. Detta gäller för alla nivåer såsom regeringar, bondeorganisationer och Vi-skogen, liksom för alla relevanta områden såsom lagstiftning, program och budgetar.

Några viktiga fokusområden under strategiperioden:

- Stärka kapaciteten bland Vi-skogens personal och Vi-skogens partners när det gäller det praktiska genomförandet av rättighetsperspektivet.
- Utveckla ett resultatramverk för att mäta effektiviteten i det rättighetsbaserade arbetssättet.
- Att i samarbete med partners ytterligare skifta utvecklingssamarbetet från att leverera tekniska och materiella tjänster till ett utvecklingssamarbete som syftar till att förändra strukturer som skapar fattigdom och orättvisor.

Vi-skogens arbetsområden

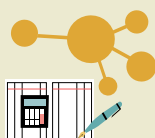
- 1. Hållbart jordbruk baserat på agroforestry**
- för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna

- 2. Ekonomisk trygghet**
- genom värdekedjor inom jordbruket och finansiella tjänster

- 3. Jämställdhet mellan könen och egenmakt**
- för kvinnor, unga vuxna och barn

- 4. System och ledning**
- för starka bondeorganisationer

- 5. Kommunikation, insamling och resursmobilisering**
- för att säkra medel för arbetet i fält

- 6. Lobbyverksamhet och påverkansarbete**
- kopplat till arbetsområdena

Förutom att finansiera dessa arbetsområden, kommer Vi-skogen att ge tekniskt och pedagogiskt stöd till partners samt upprätta nätverk mellan partners och intressenter. Därutöver kommer samarbetet mellan partners och andra aktörer i civilsamhället samt med privata och offentliga intressenter att stärkas. Resultaten av detta arbete kommer att mätas i de strategiska målen.

HÅLLBART JORDBRUK BASERAT PÅ AGROFORESTRY – för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna

Foto: Amunga Eshuchi

Vad?

Hållbart jordbruk baserat på agroforestry är multifunktionellt och diversifierat samt baserat på agroekologiska metoder som är anpassade till det specifika ekosystemet. Vi-skogen främjar agroforestry, förvaltning av näringsämnen i jorden, mark- och vattenskydd, jordbearbetning, hantering av jordbruksavfall, markrestaurering och återställande av utarmad mark, integrerad djuruppfödning, integrerat växtskydd samt hållbar energi.

Varför?

Miljömässigt ger denna inriktning större skydd åt ekologiska system och jordbrukssystem samt stärker bönders förmåga att hantera klimatförändringarna och att fortsätta utvecklas. Agroforestry ökar den biologiska mångfalden, markfuktighet och bördighet samtidigt som det minskar jorderosion, vilket möjliggör en diversifierad livsmedelsproduktion och större skördar. Träd i jordbruket minskar belastningen på de naturliga skogarna. Hållbara jordbruk hjälper bönder att anpassa sig till klimatförändringarna samt motverkar förändringarna genom att binda kol i träd och mark. **Ekonomiskt** möjliggör denna inriktning ökade inkomster och en högre levnadsstandard. **Socialt** förbättrar den familjers intag av näringsrik mat, vilket är särskilt viktigt för barn och personer som lever med hiv.

Hur?

Vi-skogen använder sig av vetenskaplig, traditionell och lokal kunskap samt betonar människors egen förmåga att hantera förändringar.

Några viktiga fokusområden under strategiperioden:

- **Agroforestry förblir kärnan i Vi-skogens arbete** och kommer att utökas för att främja **kommersiell** trädplantering bland småskaliga bönder. Trädplantering kommer att utvidgas från att huvudsakligen genomföras på gårdar till att innefatta en **integrerad landskapsstrategi**, där träd även växer på annan mark som ägs eller förvaltas av bönder, grupper eller partners.
- **Projekt, både nuvarande och nya, som syftar till att binda kol och minska utsläppen av växthusgaser**, kommer att fortsätta med inriktning på den frivilliga kolmarknaden samt att uppmuntra både privata och offentliga investeringar. Projekten skall generera miljömässiga, ekonomiska och sociala fördelar, bidra till att binda CO₂, ökad matsäkerhet, ökade inkomster samt förbättrade försörjningsmöjligheter. Genomförandet av projekt kommer successivt att överföras till bondeorganisationer.

Familjen Otuma i Kenya har planterat hundratal agroforestry-träd på sin gård. Dessa träd ger familjen mat, bränsle, foder, finansiering och bidrar till bördigare jord, samtidigt som de förbättrar den biologiska mångfalden.

EKONOMISK TRYGGHET – genom värdekedjor inom jordbruket och finansiella tjänster

Vad & Varför?

Möjligheten för småskaliga bönder att driva lönsamma jordbruksföretag hämmas av utmaningar såsom otillräcklig tillgång till högkvalitativa insatsmedel, otillräckliga förvaringsmöjligheter, brist på försäljningskanaler för sina jordbruksprodukter samt begränsad tillgång till lämpliga finansiella tjänster. Genom att tillämpa hållbara jordbruksmetoder, öka produktiviteten, driva ett marknadsorienterat jordbruk, bygga starka värdekedjor samt genom ökad tillgång till finansiella tjänster kan småskaliga bönder få ekonomisk egenmakt att expandera sina företag och därigenom förbättra sina försörjningsmöjligheter.

Hur?

Några viktiga fokusområden under strategiperioden:

- Komponenten ”Jordbruk som företagsverksamhet” kommer att utvidgas mot att främja en **värdekedjeinriktning**. Vi-skogen kommer att utveckla kapaciteten hos partners när det gäller att arbeta kollektivt samt dra nytta av de möjligheter som finns i värdekedjornas olika stadier.

Marknadsorienterad produktion, kollektiva arbetsätt och förädling kommer att främjas, vilket möjliggör för småskaliga bönder att få en större andel av värdet på den färdiga produkten samt säkerställer en långsiktig tillgång till marknaden. Intressenter som arbetar för att reducera fattigdom genom jordbruk kommer att vara involverade i program, vilket kommer att skapa starka offentliga-privata partnerskap.

- När det gäller **finansiella tjänster** kommer Vi-skogen att fortsätta bygga på framgångarna från lokala spar- och kreditföreningar. Vi-skogen kommer att stödja partners att knyta spar- och kreditföreningar till större nätverk samt hjälpa partners att få tillgång till andra innovativa jordbruksrelaterade finansiella tjänster i större skala.
- **Värdekedjan för agroforestry-träd** har en stor ekonomisk potential – än så länge relativt outnyttjad av partners och bönder. Vi-skogen kommer att utveckla kapaciteten hos partners när det gäller hur de kan förbättra de befintliga agroforestrysystemen genom att odla mer lönsamma agroforestry-produkter samt öka böndernas kapacitet att på ett hållbart vis producera, förädla och marknadsföra agroforestry-produkter, samtidigt som man bibehåller den biologiska mångfalden.

Foto: Linda Andersson

Namuddu Rose i Mpigi, Uganda är en sann entreprenör – genom stöd från Vi-skogen har hon startat företag inom både kycklinguppfödning och svampnäringen.

”Jag hoppas kunna utveckla mina företag och mina produkter ytterligare, få en god inkomst och bygga ett bättre hus för mig och min familj.”

JÄMSTÄLLDHET MELLAN KÖNEN OCH EGENMAKT – för kvinnor, unga vuxna och barn

Foto: Linda Andersson

I Uganda arbetar Saidat Nakayinga, Kannyanjwa Sinaani och deras två barn tillsammans på gården där de odlar träd och grödor.

Vad?

Jämställdhet innebär att kvinnor och män åtnjuter samma rättigheter och möjligheter, inklusive beslutsfattande och ekonomiskt deltagande. Jämställdhet är en mänsklig rättighet, inte en kvinnofråga, och bör vara något som angår och engagerar såväl män som kvinnor. **Ökad egenmakt** för kvinnor, unga vuxna och barn innebär att de får mer makt och kontroll över sina egna liv samt kan utnyttja dessa möjligheter och resurser.

Varför?

Jämställdhet och egenmakt är en förutsättning för en hållbar utveckling. Trots att kvinnor spelar en stor roll inom jordbruksproduktionen styr män till stor del försäljningen av grödor samt hur inkomsterna används. Unga vuxna på landsbygden uppfattar ofta inte jordbruk som ett lönsamt yrke och till dess att de kan finna meningsfulla ekonomiska möjligheter

på landsbygden, kommer de att fortsätta att flytta till städerna. Detta påverkar livsmedelsproduktionen samt ökar arbetslösheten. Dessutom är kvinnors och unga vuxnas representation i bondeorganisationer begränsad. Att säkerställa en jämställd tillgång till jordbruksresurser, tjänster och sysselsättningsmöjligheter för både kvinnor och unga vuxna, skulle öka jordbruksproduktion, matsäkerhet samt ekonomisk tillväxt. Att på ett ansvarsfullt sätt engagera flickor och pojkar i jordbruket gör barn till goda beskyddare av miljön, samt möjliggör för dem att positivt påverka sina föräldrar och förbereder dem för en framtid som bönder.

Hur?

Några viktiga fokusområden under strategiperioden:

- Införliva barnskyddspolicier både inom Vi-skogen och partners.
 - Införliva **jämställdhetsmål** i aktiviteter, projekt och program.
 - Stärka **kvinnors kapacitet gällande ledarskap**.
 - Utveckla innovativa mekanismer för att **engagera barn och unga vuxna i jordbruket**.
 - Möjliggöra för partners att förbättra de **ungas praktiska färdigheter inom jordbruksnäringen**.
 - **Arbeta med kvinnor, män och unga vuxna av båda könen** för att motverka ojämställdhet samt främja egenmakt för kvinnor, unga vuxna och barn.
- Stärka **partners kapacitet** vad gäller jämställdhet och egenmakt för kvinnor, unga vuxna och barn.

SYSTEM OCH LEDNING – för starka bondeorganisationer

MVIWANYA i Tanzania är en av de bondeorganisationer som arbetar i partnerskap med Vi-skogen.

Vad & Varför?

Bra system och ledning i bondeorganisationer innebär att det finns klara och transparenta processer och riktlinjer för att styra det dagliga arbetet. Det innebär även att ha ett professionellt ledarskap, plattformar för att föra dialog med medlemmar samt kapacitet gällande resursmobilisering. Detta i sin tur skapar hållbara demokratiska organisationer, säkerställer en korrekt användning av resurser samt ökar ansvarstagandet.

Hur?

Genom att erbjuda pedagogiska plattformar för lärande och utbyte av erfarenheter kommer Vi-skogen att uppmuntra ett deltagande arbetssätt, som möjliggör för organisationens partners att utvecklas och bli starkare.

Några viktiga fokusområden under strategiperioden:

- Stärka **ledning och demokratisk struktur** i partnerorganisationer.
- Stödja stärkandet av tydliga och transparenta **administrativa och ekonomiska rutiner**.
- Integrera **antikorrupsionsåtgärder** i det dagliga arbetet.
- Stärka **ledarskapsfärdigheter** med särskilt fokus på kvinnor och unga vuxna.
- Förbättra färdigheterna gällande **resursmobilisering** för att öka den organisatoriska hållbarheten.
- Skapa **nätverk** bestående av stödjande organisationer som kompletterar Vi-skogen.

KOMMUNIKATION, INSAMLING OCH RESURSMOBILISERING – för att säkra medel för arbetet i fält

Vad & Varför?

Vi-skogen behöver medel för att bekämpa fattigdom och klimatförändringar. För att uppfylla sitt uppdrag måste organisationen bygga förtroende, öka kännedomen samt leverera resultat åt sina intressenter. För att bli förstahandsvalet vad gäller agroforestry behöver Vi-skogen ett starkt varumärke, övergripande planer för långsiktigt påverkansarbete samt nödvändiga plattformar som kopplar samman forskning och resultat.

Målet för strategiperioden är att öka kännedomen om Vi-skogen, öka både kort- och långsiktig insamling samt fördjupa och bredda finansieringsbasen för att säkra medel för de tematiska arbetsområdena.

KOMMUNIKATIONSBUDESKAP

Vi-skogens övergripande fokus när det gäller kommunikation är hållbarhet. Organisationen positionerar sig kring klimatförändringarna, där lösningen på problemet är agroforestry. Träden är kärnan för detta – en konkret symbol för organisationens arbete.

Vi-skogens globala position inom agroforestry skapar möjligheter. Likaså erbjuds möjligheter genom ett starkt fokus på samarbete med olika aktörer, genom ökat intresse från företag att föra samman givare och projekt samt genom de globala målen för hållbar utveckling med specifika mål gällande klimat, jordbruk och skogar. Andra faktorer som också skapar möjligheter för en nära kommunikation med givare är Vi-skogens goodwillambassadörer,

samarbetet med Coop och tidningen Vi samt nya digitala lösningar för insamling.

Vi-skogens styrkor inkluderar organisationens erbjudande till givare att med en tydlig symbolhandling – plantera ett träd - bidra till en unik kombination av fattigdomsminskning och motverka klimatförändringarna. Organisationen har också en stabil givarportfölj, vilken innefattar offentliga myndigheter och organisationer, individer och företag. Dessutom strävar företag alltmer efter att bidra till lösningar på klimatförändringarna. Här har Vi-skogen ett unikt försäljningserbjudande där organisationen kan erbjuda företag eller individer att klimatkompensera för sina oundvikliga utsläpp⁶ samtidigt som man bekämpar fattigdom. Andra styrkor är Vi-skogens förmåga att erbjuda givare regelbundna berättelser och feedback gällande resultaten från utvecklingssamarbetet.

Hur?

Några viktiga fokusområden under strategiperioden:

- Fortsätta att positionera Vi-skogen som den **mest trovärdiga organisationen inom agroforestry**.
- Kommunicera det konkreta kärnbudskapet som främst fokuserar på arbetsområdet ett **hållbart jordbruk**. Hållbarhetsperspektivet är avgörande i **kampen mot fattigdom och klimatförändringar** genom **agroforestry**. Fokus i kommunikation med individer förblir de positiva effekterna till följd av att plantera träd.
- Öka och bredda finansieringen från

offentliga myndigheter och organisationer

genom att fortsätta att bygga och utnyttja kompetens för resursmobilisering i Sverige och i Afrika söder om Sahara. Målet är att stärka externa relationer samt öka medvetande gällande Vi-skogen.

- Öka donationer från **individer** med 30 procent. Detta kommer att åstadkommas genom att investera i rekryteringen av regelbundna givare, att mer och mer gå över till donationer via internet samt genom att erbjuda klimatkompensering för individer. Urvalet av insamlingskanaler för enskilda biståndsgivare kommer att fortsätta att vara brett.
- Öka **relevansen för företag** i syfte att öka finansiering därifrån med 30 procent. Detta mål kommer att uppnås genom merförsäljning, en betydande tillväxt vad gäller klimatkompensation samt genom att hitta samarbeten knutna till företags globala mål.
- **Berättelser** man kan relatera till är avgörande för att Vi-skogens verksamhet i Afrika söder om Sahara ska få ett ansikte. Detta kommer att åstadkommas med ett ökat fokus på **kvinnor, unga vuxna och barn**.
- Vi-skogens **egna kommunikationskanaler**, inklusive sociala medier, kommer att fortsätta att vara viktiga för att sprida information liksom media från den **kooperativa sfären**, såsom Coop och tidningen Vi⁷, men även andra **medier** i Sverige och i Afrika söder om Sahara.
- **Agroforestry Network**, en svensk plattform för internationell agroforestry som drivs av Vi-skogen, kopplar samman praktisk agroforestry och utvecklingssamarbete med forskningsinstitutioner.

⁶ Företag som samarbetar med Vi-skogen måste även arbeta aktivt för att minska sina egna utsläpp.

⁷ Enligt Vi-skogens stadgar: "Verksamheten kommer att bedrivas i samarbete med tidningen Vi."

LOBBYVERKSAMHET OCH PÅVERKANSARBETE – kopplat till arbetsområdena

Vad?

En hållbar utveckling för miljön och för bondefamiljers försörjning kräver ett gynnsamt politiskt klimat. Vi-skogen och dess partners måste aktivt delta i den **politiska dialogen** samt **förespråka förändring** på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Detta är avgörande i Vi-skogens arbete samt utgör en del av förändringsteorin.

FOKUSOMRÅDEN

Vi-skogens områden för lobbyverksamhet och påverkansarbete innefattar hållbart jordbruk, agroforestry, klimatförändringar och lika rättigheter för kvinnor och män vad gäller rätt till mark och andra produktiva resurser.

Vi-skogens **lobbyverksamhet** syftar till att ändra beslut och policyer genom att påverka beslutsfattare, medan **påverkansarbete** syftar till att förändra allmänhetens åsikter och beteenden.

Varför?

Orättvisa policyer missgynnar jordbrukssektorn, miljön, bondeorganisationer och bondefamiljer. Det är viktigt att icke-statliga organisationer och civilsamhällesorganisationer är

involverade i utformningen av politiken för att inkludera bönders rättigheter samt säkerställa ett korrekt genomförande av policyer som omfattar rättigheter. Påverkansarbete kan överbrygga klyftan mellan ansvarstagare (såsom myndigheter) och rättighetsbärare (såsom bondefamiljer) samt förbättra tillhandahållande av tjänster och därmed förbättra levnadsförhållandena för bondefamiljer i Afrika söder om Sahara. Tillsammans får bondeorganisationer större inflytande och kan driva gemensam lobbyverksamhet och påverkansarbete.

Hur?

Några viktiga fokusområden under strategiperioden:

- Stärka Vi-skogens **kapacitet** på olika nivåer samt vid behov nyttja externa experter för att förbättra organisationens engagemang i lobbyverksamhet och påverkansarbete och därmed stödja partnerorganisationerna.
- **Stödja partners i regionen att påverka de policyer som berör målgruppen och följa upp implementeringen av dessa.** Förstärka dialogen med offentliga tjänstemän på alla nivåer. Baserat på olika partners behov och ambitioner avseende påverkansarbete tillhandahålla **tekniskt stöd** när

det gäller kommunikation, media, utformning av policyer samt förståelse för politiska strukturer. Stärka **nätverkande** mellan partners och andra intressenter när det gäller gemensamma frågor, för att därmed möjliggöra för dem att föra sina medlemmars talan, d.v.s. böndernas.

- Vi-skogen kommer att **delta i påverkansarbete** gentemot allmänheten.
- För att nå resultat gällande klimatförändringar och landsbygdsutveckling, kommer Vi-skogen i samarbete med centrala intressenter och allianser med icke-statliga organisationer att **rikta in sig på beslutsfattare.** Vi-skogen kommer också fortsätta att **tillhandahålla tekniskt stöd till utvecklingen av politiken** på regional och global nivå.
- **Internationellt** är Vi-skogens mål att bli **förstahandsvalet vad gäller agroforestry.** Detta kräver fortsatt goda resultat i fält samt internationell kommunikation, där organisationen använder sig av forskning och resultat i fält samt skapar samarbeten med forskningsinstitutioner.
- Vi-skogen kommer att identifiera **indikatorer** och följa organisationens framgångar vad gäller lobbyingverksamhet och påverkansarbete.

Organisationsstruktur och personal

Att ha en stark personalstyrka med relevant kompetens är nödvändigt för att uppnå de strategiska målen. Det krävs samarbeten mellan kontor och avdelningar för att kunna arbeta mer effektivt, och korsfunktionella team spelar även en viktig roll inom flera områden. Under strategiperioden kommer ett särskilt fokus att ligga på att säkerställa att Vi-skogen fortsätter att ha rätt kompetens för arbetet med partners. Organisationsstrukturen kommer att vara flexibel och kunna anpassas för att möta dessa krav.

**Läs våra berättelser och ge en
gåva på viskogen.se, eller sms:a
“viskogen 100” till 72970,
så ger du 100 kronor.**

Vi-skogen

105 33 Stockholm

Besöksadress: Franzéngatan 6

Tel: 08-120 372 00

info@viskogen.se

www.viskogen.se

